IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 117)**
z dnia 16 sierpnia 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 117)

16 sierpnia 2023 r.

Komisja Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii, obradująca pod przewodnictwem posła **Jana Grabca (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie informacji ministra cyfryzacji na temat planów reagowania na wyzwania związane z niedoborem wykwalifikowanej kadry z zakresu IT i cyberbezpieczeństwa w gospodarce,

– rozpatrzenie informacji ministra cyfryzacji na temat realizacji działań mających na celu podnoszenie kompetencji kadr podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa w obszarze cyberbezpieczeństwa,

– rozpatrzenie informacji ministra cyfryzacji na temat stosowania ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa.

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Lewandowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji wraz ze współpracownikami, prof. ucz. dr hab. **Marta Grabowska** wykładowca w Centrum Europejskim Uniwersytetu Warszawskiego, **Lidia Stępińska-Ustasiak** ekspert Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, **Adrian Pokrywczyński** ekspert Związku Powiatów Polskich, **Agnieszka Jankowska** ekspert Konfederacji Lewiatan oraz **Joanna Karczewska** członek Stowarzyszenia ISACA Warszawa.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Magdalena Krzymowska** i **Wioletta Więciorkowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii.

Stwierdzam kworum.

Witam wszystkich obecnych członków Komisji, a poza członkami chciałbym przywitać pana ministra Pawła Lewandowskiego wraz z panem Marcinem Wysockim, zastępcą dyrektora Departamentu Cyberbezpieczeństwa. Witam już tradycyjnie panią Joannę Karczewską ze stowarzyszenia ISACA Warszawa. Związek Powiatów Polskich reprezentuje pan Adrian Pokrywczyński, a Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego – pani dr hab. Marta Grabowska. Pani profesor, dzień dobry.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje: w punkcie pierwszym rozpatrzenie informacji ministra cyfryzacji na temat planów reagowania na wyzwania związane z niedoborem wykwalifikowanej kadry z zakresu IT i cyberbezpieczeństwa w gospodarce, w punkcie drugim rozpatrzenie informacji ministra cyfryzacji na temat realizacji działań mających na celu podnoszenie kompetencji kadr podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa w obszarze cyberbezpieczeństwa i w punkcie trzecim rozpatrzenie informacji ministra cyfryzacji na temat stosowania ustawy z dnia 2 grudnia 2021 roku o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa. Czy są uwagi do porządku obrad? Wobec niewniesienia zastrzeżeń stwierdzam przyjęcie porządku.

Pozwolą państwo, że oddam głos panu ministrowi Pawłowi Lewandowskiemu. Bardzo proszę o zabranie głosu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Paweł Lewandowski:

Dziękuję.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wszyscy posłowie – członkowie tej Komisji – dostali dosyć szczegółowy materiał dotyczący zagadnień, którymi będziemy się zajmowali we wszystkich punktach. Pozwolę sobie tylko punktowo – w formie tez – streścić całość tego materiału, co, nie ukrywam, również nie jest krótkie, dlatego przechodzę do rzeczy.

Szanowni państwo, raport Cybersecurity Skills Development in the EU ENISA przytaczając dane z Information Systems Audit and Control Association wskazuje, że 58% organizacji miało wakaty na stanowiskach odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo, a 29% organizacji wskazywało, że mniej niż 25% kandydatów ubiegających się o pracę spełniało wymagania określone dla tych stanowisk.

W prognozach rynku IT – według Fortinet 2023 Global Cybersecurity Skills Gap Report – przewidywany jest skokowy wzrost zapotrzebowania na specjalistów do spraw cyberbezpieczeństwa przy liniowym stałym wzroście liczby specjalistów. Ponad połowa organizacji ma trudności z rekrutacją i z zatrzymaniem talentów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, co skutkuje brakiem wykwalifikowanych pracowników, co przekłada się na dodatkowe ryzyka dla organizacji. Kolejne raporty również pokazują podobne tendencje, które tworzą cały szereg nowych zagrożeń, wobec powyższego priorytetem jest zapewnienie optymalnej liczby wykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie IT i ICT, w szczególności cyberbezpieczeństwa.

Minister cyfryzacji podejmuje działania mające na celu zwiększanie tej liczby w podmiotach krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. Robimy to m.in. przez szkolenia online dla podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa, które cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. Na 2023 rok mamy zaplanowane 20 szkoleń i przeszkolenie 8 tys. pracowników. Do czerwca było już 14 szkoleń, w których, jak dotychczas, wzięło udział 7 tys. osób. Planowane jest dotarcie do szerszej grupy odbiorców przez stałe prowadzenie działalności promocyjnej oraz bezpośrednie zaproszenia przekazywane do zainteresowanych podmiotów. Trwają przygotowania do jesienno-zimowej edycji szkoleń, która rozpocznie się w połowie września. Są również prowadzone osobne szkolenia dla najważniejszych osób w państwie.

W 2021 r. zostały uruchomione stacjonarne szkolenia adresowane do najważniejszych osób w państwie – parlamentarzystów, kadry kierowniczej administracji centralnej i samorządowej. Szkolenia są realizowane indywidualnie, a terminy i zakres merytoryczny szkoleń są dostosowane do konkretnych potrzeb szkolonej osoby. Chciałbym tu zwrócić uwagę, że jeszcze nie wszyscy parlamentarzyści przeszli takie szkolenia, chociaż kierujemy nasze szkolenia absolutnie do wszystkich. Wydaje się – już abstrahując od przynależności partyjnej – że mniej więcej 1/3 parlamentarzystów jeszcze nie przeszła szkolenia. Bardzo gorąco państwa zachęcamy. Dodatkowo każda osoba przeszkolona zostaje wyposażona w klucze U2F, prowadzony jest również instruktaż, w jaki sposób używać takich kluczy.

W 2022 r. w woj. podlaskim pilotażowo uruchomiliśmy szkolenia w jednostkach samorządu terytorialnego dla pracowników placówek podstawowej opieki zdrowotnej, lekarzy i medycznego personelu pomocniczego. Identyfikujemy, że największe problemy, największe zagrożenia dotyczą w tym momencie właśnie tej sekcji i wycieków w tym obszarze. Realizacja działań szkoleniowych w poprzednich latach pozwoliła na wypracowanie modelu szkoleń dla tych trzech grup odbiorców, jak już mówiłem wcześniej. W kolejnych latach – właśnie w 2023 r. – przewiduje się przeprowadzenie około 5 tys. stacjonarnych szkoleń dla tych grup.

Ponadto organizujemy ćwiczenia z cyberbezpieczeństwa. To jest jedno z naszych działań. Przedstawiciele CSIRT z poziomu krajowego oraz organów właściwych uczestniczą w organizowanych i współorganizowanych ćwiczeniach z cyberbezpieczeństwa zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym, mam tu na myśli działania w ramach

Unii Europejskiej oraz NATO. Planowane jest przeprowadzenie kolejnej edycji ćwiczeń dla podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa z udziałem zespołów CSIRT z poziomu krajowego.

Wyżej wymienione działania są rozwijane i dostosowywane do zmiennej sytuacji w cyberprzestrzeni. Szczegóły macie państwo w materiale, przedstawiłem skrót materiału, który państwo dostaliście. Jeśli są jakieś pytania, to chętnie służę odpowiedzią. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Panie ministrze, jeśli państwo pozwolą, to jako pierwszy zadam pytanie.

Pytanie dotyczy punktu pierwszego, a mianowicie zakresu tej informacji. Mam wrażenie, że kiedy jako Komisja planowaliśmy wprowadzenie tego punktu do obrad, to myśleliśmy nie tylko w kategoriach podmiotów państwowych odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo i ewentualnego niedoboru kadr, czy też kwalifikacji tych kadr, nie chodziło nam tylko o administrację rządową, samorządową, agencje czy instytucje stanowiące część administracji państwowej, ale również o sytuację w gospodarce.

Mamy takie sygnały z rynku, od przedsiębiorców, dotyczące tego, że jak na zapotrzebowanie dotyczące ekspertów, specjalistów, to wciąż ich brakuje w skali, która jest oczekiwana przez rynek, przez gospodarkę. Wiadomo, że to nie są zadania z zakresu administracji rządowej w sensie utrzymania tej administracji, ale mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw czy w ogóle różnego rodzaju instytucji w Polsce. W związku z tym pytanie, czy z tego zakresu państwo prowadzą jakieś działania? Mówimy przecież o zaangażowaniu różnego rodzaju funduszy, które są związane z tego rodzaju aktywnością.

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Przede wszystkim jeśli chodzi o brak, niedobór… Może powiem od początku. Ministerstwo Cyfryzacji odpowiada w tym zakresie przede wszystkim za administrację państwową, dlatego z tego się sprawozdaliśmy, niemniej podejmujemy cały szereg różnych działań, które są kierowane także do innych podmiotów. Zaczynamy od szkół, od uczniów już na najniższym poziomie edukacji, działania kierujemy także do nauczycieli. Ponadto do dyspozycji przedsiębiorców jest wsparcie na przykład zespołu CSIRT NASK. Mogą zawsze się do nich zwrócić, jeśli zauważą jakieś problemy w funkcjonowaniu, zwłaszcza jeśli chodzi o podmioty medyczne. Internet przez cały czas jest monitorowany pod kątem ataków i różnego typu zagrożeń. Podmioty, które są dodatkowo zagrożone w gospodarce, także są ostrzegane, jeśli taka sytuacja ma miejsce.

Ponadto planujemy ustawę – kończymy jej pisanie – dotyczącą wprowadzenia piątej ramy kwalifikacji dla osób z sektora ICT. To jest taka rama między technikiem a licencjatem albo inżynierem, zajęcia są prowadzone przez uniwersytety albo przez szkoły średnie. Unia Europejska dopuszcza, żeby na tym poziomie – czyli wyżej niż technik, niżej niż inżynier – kształciły uniwersytety i szkoły średnie. To jest rodzaj wysokospecjalistycznego kształcenia zawodowego, które ma szybko dostarczyć kadrę specjalistów w tych dziedzinach, w których ich brakuje. Mam nadzieję, że w przyszłej kadencji Sejmu uda się tę ustawę przedstawić i uchwalić.

W ramach Funduszu Cyberbezpieczeństwa przygotowujemy także wzrost wynagrodzeń dla pracowników administracji państwowej – ludzi, którzy są wyspecjalizowani w tej branży. W zakresie działań Ministerstwa Cyfryzacji na ten moment to jest możliwe, natomiast zakładamy, że jeśli gospodarka wykazuje zapotrzebowanie, to tam gdzie jest popyt, pojawi się i podaż. Wierzymy w to, że w dużej mierze… W krótkim czasie, co prawda, nie da się zapełnić tych braków, ale systemowo i liniowo będziemy uzupełniać te braki przez kształcenie kolejnych grup osób z wyższą świadomością w tym zakresie poprzez tworzenie warunków do edukacji.

Ponadto samo szkolenie osób w administracji rozprzestrzenia tę wiedzę na inne obszary gospodarki, dlatego że często takie są wymogi. Jeżeli realizujemy jakieś zadania projektowe dotyczące sfery cyfrowej, to w ramach tych zadań określamy wymagania, służymy doradztwem i pomocą. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Kto chciałby zabrać głos w dyskusji? Bardzo proszę.

Członek Stowarzyszenia ISACA Warszawa Joanna Karczewska:

Dziękuję. Nazywam się Joanna Karczewska. Reprezentuję osoby, które na co dzień zajmują się cyberbezpieczeństwem, bezpieczeństwem informacji i ochroną danych osobowych.

Przygotowując się do dzisiejszego posiedzenia, przeanalizowałam wyniki ostatniej olimpiady informatycznej organizowanej dla uczniów szkół średnich. To może zabrzmieć ładnie, że to już jest kolejna edycja, natomiast spojrzałam na wyniki i je przeanalizowałam. Co się okazało? Na 104 laureatów olimpiady informatycznej – czyli olimpiady, która wyłania przyszłe kadry, na które, mam nadzieję, będziemy mogli liczyć w przyszłości – 52 laureatów jest z trzech szkół, z trzech liceów. Na 104 laureatów 52 jest z trzech szkół. Wygląda na to – jak spojrzałam na statystyki przygotowane przeze mnie, ale na bazie wyników opublikowanych w internecie – że w pięciu województwach w ogóle nie ma laureatów. Miast jest 19, szkół jest 29.

Chciałabym się dowiedzieć, jakie są zamierzenia w kształceniu przyszłych kadr. Pomijam szkolenia, które są teraz prowadzone, bo konfrontuję je z wynikami programu „Cybergmina”, gdzie były robione audyty cyberbezpieczeństwa, wygląda na to, że wyniki były tragiczne, skoro edycja jest powtarzana w ramach programu „Cyberbezpieczny Samorząd”. Może za rok, za dwa lata będzie trochę lepiej, jeśli chodzi o cyberbezpieczeństwo. Przy okazji chciałabym się dowiedzieć, jak jest mierzona skuteczność szkoleń, które państwo organizujecie.

Natomiast jeżeli mówimy o przyszłych kadrach, to powiem brutalnie – ciemno to widzę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Bardzo proszę, pan przewodniczący.

Poseł Witold Czarnecki (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałbym panią o coś dopytać. Pani powiedziała rzecz interesującą, że w niektórych województwach nie odnotowano żadnego laureata. Czy pamięta pani może, w którym województwie nigdy nie było żadnego laureata? Czy woj. lubuskie jest może wśród tych, gdzie nie ma żadnego laureata?

Członek Stowarzyszenia ISACA Warszawa Joanna Karczewska:

Nie ma na liście. Nie ma żadnego.

Poseł Witold Czarnecki (PiS):

Nie ma. W takim razie muszę powiedzieć, że to zestawienie z moim spostrzeżeniem będzie interesujące. Nie tak dawno przy Uniwersytecie Zielonogórskim, który znajduje się w woj. lubuskim, powstało uniwersyteckie Centrum Komputerowe. Ono w tym roku zanotowało najwięcej zgłoszeń patentowych ze wszystkich podmiotów w Polsce. Nikt nie zgłosił więcej niż w Centrum Patentowym UZ. Patenty zostały zgłoszone w biurze Unii Europejskiej.

Widać sprzeczność z tym, co pani mówi. Szkoły specjalizują się w wygrywaniu olimpiad i dlatego tam są dobre wyniki, ale to się w małym stopniu przekłada na przyszłe efekty, które będą mieć zastosowanie w przemyśle czy w praktyce. Tak mi się wydaje. Ten przykład pokazuje jasno, że nie mamy żadnego laureata w województwie, a mamy pierwsze miejsce w Polsce pod względem patentów w biurze patentowym Unii Europejskiej.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Bardzo proszę, ad vocem.

Członek Stowarzyszenia ISACA Warszawa Joanna Karczewska:

Panie przewodniczący, chodzi bardziej o pytanie, po co w takim razie organizować olimpiady informatyczne, skoro nie pokrywa się to – jak pan przedstawił – z wynikami. Próbowałam znaleźć podsumowanie, przemyślenia, pracę naukową, wywód naukowy, dlaczego w ogóle warto to robić. Jeszcze nie zdążyłam przeanalizować dwóch innych

rzeczy, ta jest najbardziej popularna. Wygląda na to, że lepiej nie organizujmy olimpiad, bo nic nie dają.

Nie poruszałam jednej kwestii – kobiet – bo to już jest kompletna tragedia. Nie ma kobiet w polskim cyberbezpieczeństwie, szczególnie w olimpiadach i w konkursach organizowanych przez NASK. Podobno się nie zgłaszają. Trzeba wymyślić coś, żeby je wciągnąć.

Najnowsze podsumowanie Digital Skills, czyli programu Unii Europejskiej, mówi, że musimy bezwzględnie dążyć do wyrównania płci. To określenie jest niepopularne, ale to jest mega istotne. Z kim nie rozmawiam – z praktyków, z mojego kręgu – wszyscy potwierdzają, że mieszane zespoły zajmujące się cyberbezpieczeństwem są dużo bardziej efektywne. Potwierdzają to też badania Unii Europejskiej, mogę je przedstawić, coś jest więc nie tak.

Jeżeli teraz nie będziemy o tym rozmawiać, to za parę lat znowu powtórzy się sytuacja z „Cybergminą", gdzie wyniki, jak się okazuje, były zatrważające. Nawet nie zostały publicznie ogłoszone. Ja się do nich dokopałam gdzieś w internecie.

Wie pan, ja się cieszę, że gdzieś jest wysepka, że są trzy szkoły, które wytrwale pracują nad tym, żeby kształcić przyszłe kadry, ale generalnie sama jeszcze nie ochłonęłam z wrażenia po mojej analizie, że jest aż tak źle.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Dziękuję bardzo za ten głos.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę zgłoszeń parlamentarzystów. Ktoś z naszych gości? Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Odniosę się tylko w dwóch słowach do tego, co zostało powiedziane.

Chciałbym zwrócić uwagę, że oczywiście trzeba sprawdzić, dlaczego niektóre szkoły, niektóre województwa nie biorą udziału w olimpiadzie. Może to jest najzwyczajniej w świecie kwestia promocji. Może po prostu nie wszędzie dociera informacja, że ta olimpiada funkcjonuje i nie wszędzie stawia się priorytety akurat na te kwestie. Może też być tak, jak powiedział pan przewodniczący, że są szkoły, które specjalizują się w olimpiadach, konkretnych, dziedzinowych i dlatego mają nadreprezentację. Inna kwestia jest taka, że czasami zdarza się, że niektórzy nauczyciele profesorowie czy organizacje, które są zainteresowane danymi olimpiadami, są bardziej aktywni w pewnych miejscach, ponieważ w tych miejscach najzwyczajniej w świecie pracują albo te miejsca z jakiegoś innego powodu są im bliskie. To oczywiście wymaga sprawdzenia, ale nie wyciągałbym z tego wniosków tak daleko idących, że to nic nie daje, że to nie jest potrzebne, że to nie spełnia celów, które przed tym stawiamy. W mojej ocenie to jest kwestia upowszechnienia wiedzy i zachęcania do jak największej działalności.

To samo dotyczy kobiet. Nie zmusimy kobiet do tego, żeby w jakichś zawodach pracowały, jeśli one nie chcą tego robić. Mamy cały szereg akcji na rzecz włączania kobiet w różne dziedziny i w różne zawody – przez tyle lat to było organizowane. Jeżeli z jakichś powodów, na przykład kulturowych, kobiety nie chcą czegoś robić, to przecież nie będziemy nikogo zmuszać na siłę, żeby funkcjonował w określonej dziedzinie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Ja tylko ad vocem.

Pozwolę sobie zauważyć, że wyjaśnienia przyczyn, z powodu których tylko w niektórych ośrodkach pojawiają się uczestnicy czy laureaci – mówimy o szczeblu centralnym – może być związane z systemem edukacji. Te specjalizacje, które są związane z wysokopłatnymi stanowiskami, w naszym systemie edukacji niekoniecznie są odpowiednio zabezpieczone pod względem finansowym. Być może tylko zapaleńcy mogą się odnaleźć w tych warunkach. To są wyjątkowe sytuacje, w których szkoła albo organ prowadzący znajduje na to patent, by mieć dobrej klasy specjalistów, jeśli chodzi o edukację i jeśli chodzi o tę dziedzinę narzędziową. Rzeczywiście zainteresowani tym tematem pewnie ciągną do tych szkół jak do Mekki. Pewnie należałoby się temu bliżej przyjrzeć, bo to nie jest kwestia bagatelna, a raczej kluczowa dla rozwoju gospodarki w Polsce.

Czasem pojawiają się takie hasła, że rynek w Polsce byłby w stanie wchłonąć rocznie nawet 50–80 tys. więcej specjalistów z zakresu IT. To są liczby absolutnie przekraczające możliwości naszego systemu kształcenia czy nawet dokształcenia. Chodzi oczywiście o specjalistów różnego typu, mówimy o bardzo szerokim zjawisku. Myślę, że to jest temat do pogłębienia i pracy na styku systemu szkolnictwa wyższego, systemu edukacji i zakresu kompetencji ministerstwa, też w kontekście funduszy unijnych, środków z KPO czy funduszy strukturalnych.

Mam wrażenie, że dzisiaj nie wyczerpiemy tego tematu, ale myślę, że Komisja w przyszłości, może już w nowej kadencji, powinna się tym zająć i nad tym popracować. Będziemy pewnie przekazywać takie rekomendacje naszym następcom, bo nie sądzę, żebyśmy rozstrzygnęli to we wrześniu. Wydaje mi się, że to jeden z kluczowych problemów – kwestia kadr wysoko wykwalifikowanych dla gospodarki w przestrzeni cyfrowo-innowacyjno-informatycznej. Wiemy, że mamy wybitnych specjalistów, którzy są rozchwytywani przez najbardziej topowe firmy, jeśli chodzi o innowacyjność na świecie. To są często laureaci olimpiad i konkursów. Chcielibyśmy – trochę jak z Robertem Lewandowskim – przenieść ten system kształcenia szerzej, żeby również nasza liga miała podobny poziom jak liga hiszpańska.

Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Witold Czarnecki (PiS):

Chciałem jeszcze tylko powiedzieć, że nie kwestionuję tego, co pani mówiła, bo trzymam kciuki, żeby uczestniczyło w tym jak najwięcej Polaków. Chciałem tylko sprawdzić, czy to funkcjonuje i jak to się przekłada na praktykę, i nic więcej.

Uważam, że pomysł, żeby jak najwięcej ludzi startowało i podnosiło swoje kwalifikacje jest absolutnie potrzebny, zgadzam się z panem przewodniczącym. Współpraca na styku Ministerstwa Edukacji i Nauki i naszego powinna funkcjonować. Nam wszystkim zależy, żeby te efekty edukacji w obszarze IT były jak najwyższe. Odbywa się przecież wyścig szczurów albo wyścig między najlepszymi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Dziękuję.

Skoro nie ma zgłoszeń do dyskusji w tym zakresie, to przed nami drugi i trzeci punkt porządku obrad. Chodzi o informację w sprawie działań mających na celu podwyższanie kompetencji kadr podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa i o kwestię wynagrodzeń osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa. Myślę, że obie informacje, oba zakresy możemy potraktować łącznie. Mamy materiał na piśmie. Gdyby pan minister chciał nam krótko przypomnieć kluczowe momenty w tym wystąpieniu wstępnym, to…

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Dziękuję, panie przewodniczący. Nie będę omawiał już statystyk i badań, które są dostępne w części analitycznej materiałów, które państwo dostaliście. Od razu przejdę do sposobu realizacji w punkcie drugim.

Od 2022 r. są prowadzone szkolenia dla podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. Przeprowadzono 65 takich szkoleń, w których uczestniczyło prawie 23 tys. osób. Celem szkoleń było nie tylko zwiększenie świadomości kadry na temat cyberzagrożeń, lecz także podniesienie umiejętności praktycznych w zakresie zarządzania kryzysowego w sytuacjach naruszenia bezpieczeństwa informatycznego.

Szkolenia prowadzone są przez ekspertów i praktyków na co dzień zajmujących się kwestiami cyberbezpieczeństwa w naszym instytucie badawczym NASK oraz partnerów technologicznych Programu Współpracy w Cyberbezpieczeństwie PWCyber. To jest m.in. Cisco, Samsung, Dell, Polski Klaster Cyberbezpieczeństwa, Hewlett Packard – duże zagraniczne, międzynarodowe, doświadczone firmy. Prowadzone są również szkolenia dla najważniejszych osób w państwie, o których już wspominałem.

Realizujemy również wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie projektu „Cyberbezpieczny Samorząd”. To jest 2807 jednostek samorządu terytorialnego. Wartość projektu to prawie 2 mld zł, a kwota grantu może wynosić od 200 do 850 tys. zł, zależnie od poziomu zamożności danej jednostki samorządu terytorialnego. Jednostki mają dosyć sze-

roki wachlarz do wykorzystania tego grantu. To są i szkolenia, i podnoszenie kompetencji pracowników. Ważne jest, żeby to było powiązane z wdrażanym przez podmiot rozwiązaniem zwiększającym poziom cyberbezpieczeństwa. Nie chodzi o to, żeby ludzie po prostu przeszli szkolenia, tylko żeby te szkolenia były związane z wdrożeniem. To jest kluczowe.

Prowadzimy również szkolenia e-learningowe z zakresu cyberhigieny dla pracowników obsługujących systemy rejestrów państwowych. Od 2019 r. tworzymy bazę wiedzy na portalu *gov.pl*, który jest dostępny dla każdego, każdy sam może sprawdzić, jakie są rodzaje zagrożeń, jak im przeciwdziałać. Prowadzimy również biuletyn informacyjny o zagrożeniach w cyberprzestrzeni. To jest cykliczny biuletyn, w którym omawia się aktualne cyberzagrożenia w Polsce i na świecie. Mamy również wieloletni program certyfikacji kompetencji z zakresu cyberbezpieczeństwa i oczywiście, znany państwu, Fundusz Cyberbezpieczeństwa.

Natomiast w zakresie stosowania ustawy z 2 grudnia o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa, to środki z Funduszu Cyberbezpieczeństwa przeznacza się przede wszystkim na świadczenie teleinformatyczne, czyli ten dodatek dla osób, które zajmują się cyberbezpieczeństwem. Wpisuje się to oczywiście w Strategię Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2019–2024.

W 2022 r. na 36 wniosków o udzielenie wsparcia z funduszu 34 miało pozytywną opinię kolegium do spraw cyberbezpieczeństwa. To świadczy tylko o tym, że wnioski są dobrze przygotowane, potrzebne i dobrze celowane. W 2023 r. pozytywną opinię uzyskało 78 z 95 wniosków. Ponadto prowadzimy stałą ewaluację funkcjonowania ustawy o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania cyberbezpieczeństwa. Z informacji uzyskanych od beneficjentów funduszu wynika, że środki te pozwoliły na zmniejszenie odpływu specjalistów realizujących zadania z zakresu cyber w podmiotach sektora publicznego. Beneficjenci wskazali, że uzyskane wsparcie ze środków funduszu pozwoliło podnieść poziom cyberbezpieczeństwa w ich jednostkach. Szczegółowe informacje o bieżącym statusie wydatków środków bezpieczeństwa są przekazywane w kwartalnych raportach do sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych.

Ponadto w podpisanej przez Prezydenta 4 sierpnia nowelizacji tzw. ustawy okołobudżetowej wprowadzony został zapis umożliwiający wydatkowanie środków z funduszu na inne zadania ministra cyfryzacji związane z cyberbezpieczeństwem. Ten zapis pozwoli na zagospodarowanie środków pozostających na rachunku funduszu lub zwróconych, niewykorzystanych przez beneficjentów, na sfinansowanie innych zadań ministra związanych z podnoszeniem odporności cyfrowej kraju. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Kto z państwa chciałby zabrać głos w tych punktach? Bardzo proszę.

Członek Stowarzyszenia ISACA Warszawa Joanna Karczewska:

Dziękuję.

Panie ministrze, przeglądałam materiały, które są publikowane w ramach programu „Cyberbezpieczny Samorząd” czy też programu „Firma Bezpieczna Cyfrowo”. Napisałam swoją analizę, która wkrótce będzie dostępna publicznie. Jeżeli chcemy być zawodowcami, chcemy utrzymać cyberbezpieczeństwo na wysokim poziomie, to niech materiały edukacyjne piszą zawodowcy, a niech to nie będzie to, co zobaczyłam w jednym czy drugim wydaniu. To wygląda, jakby pisali to licealiści a nie zawodowcy. Materiały są firmowane zarówno przez Ministerstwo Cyfryzacji, jak i przez NASK. Byłam zaskoczona. Pomijam już różne inicjatywy.

Na posiedzeniu podkomisji wspominałam o tym, że teraz zaktywizował się także Główny Urząd Nadzoru Budowlanego. Tam to już jest absolutna tragedia. Przydałoby się jednak wrócić do idei pewnej koordynacji. Chodzi o to, co było w raporcie Najwyższej Izby Kontroli, żeby było jedno miejsce, z którego wszyscy będą czerpali natchnienie i żeby to miejsce było prowadzone przez profesjonalistów a nie przypadkowe osoby. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w dyskusji? Są jakieś zgłoszenia? Panie ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Jestem trochę zdziwiony. Nie wiem, jakich fachowców konkretnie ma pani na myśli, natomiast ci, którzy opracowują hasła, to są specjaliści najlepsi w regionie, a może nawet w Europie, ludzie, którzy zajmują się cyberbezpieczeństwem. Jeśli nie podoba się pani język, który stosują… To nie są literaci, tylko to są specjaliści od cyberbezpieczeństwa. Tak naprawdę nie powiedziała pani żadnych konkretów w tej sprawie. Trudno mi się do tego odnieść, poza tym że to jest taka opowieść o tym, że pani nie podobało się opracowanie hasła dotyczącego kwestii cyberbezpieczeństwa na naszej stronie internetowej. Oczywiście weźmiemy to pod uwagę, jak pani na piśmie napisze konkretnie, co się pani nie podobało. Zawsze jesteśmy otwarci na zmiany. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Dziękuję. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia? Komuś się nasunęły jakieś sugestie?

Panie ministrze, trzymamy za słowo, że recenzje podmiotów społecznych będą uwzględniane.

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Zawsze, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Bardzo się cieszę.

Jeśli nie ma więcej zgłoszeń, stwierdzam, że wyczerpaliśmy punkt drugi i trzeci, a tym samym porządek obrad dzisiejszego posiedzenia. Dziękuję państwu za udział w posiedzeniu.

Zamykam posiedzenie Komisji.